

د خوشحال خان خټک به ادبی خدماتو
جامع نوشتا و لیکن -

خوشحال خان خټک

جواب :-

پیر زندگلی :- خوشحال خان خټک به

کال 1613 عیسوی او 1622

ھجری کی به کورہ خټک کنی پیدا شوے وو -

او به کال 1689 عیسوی او 1150 ھجری کنی فوت

شوے دے دا شہرا به مقام مانڈے دستر به خالی

کنی د گھمی به شہر مانڈے به حق ورسیدو -

خوشحال خان خټک 60 زامن وو او 32

کونہو - دا دستیار خان خټک زوے او -

خوشحال خان خټک به لیتو کنی کورہ خدمات

انجام کمری دی - لیتون قلم ناره د لیر

تکلفات تر کمری دی د لیتون قلم

د را بیدار او لو کو ششرا کی کیرے دے -

خوشحال خان خټک لوئی غنتی شاعر هم وو -

لوئی غنتی بوجوان هم وو - خوشحال بابا امیر

هم وو فقیر هم - شاعر هم وو ادیب هم وو -

د کوری دال سرہ کی هم منہ لیر له او

قلم سرہ هم - د نالو لو مانڈے کی د کورے او

شکاری شوقی کی هم لیر وو - د ژوند

داسی ارج شہ اوڑھ داوب داعی خانکے
 شہنہ میں یکے دھہ نہ ہی اجستی -
 حقدار اچھے بہ لستوڑہ خوشحال بابا
 خوشبو احسان دے ادھہ دے دل جا
 کشتہ -
 دکھہ کیرنھا جی وائی :

کہ دتلم کہ دستر کہ دخطا دے
 پہ لستوڑہ جی حقدارے بے حسابہ

خوشحال خان خٹک ادبی خدمات

د خوشحال بابا کوئی غنتا پوہان دو غنتا
 ادب وو غنتا کلیم وو - د دسا نہ علاوہ
 پو عالم ہم وو - خوشحال خان خٹک بے خیل
 قوم مانہ لستوڑ قوم مانہ س میں ستار
 وو - د دروند خوش دلیر اڑوہ دی خوش
 مشہور ارج د در رزمہ اولر مہہ منوار
 ارج دے - خوشحال بابا د زوند خیار
 تر حصہ پہ صلہ لونی تیرا تیرے دا -
 د (جی) بلا ر شہنہ خان جی ملک دفات
 سر کو ہضوی منہب د مفلو وو نوہہ مفلو

منہب د (جی) زوی خوشحال خان نہ بہ مہیا
 کسی پاستا شہ - نو د خوشحال خان نہ ہم د
 مفلو حرمیت کو لو او منہب د ر وو - حوالہ
 جی اور لکھنویب کلوصت شو کو دغا بہ وین
 کسی اور لکھنویب قہ بہ حصہ مانہ س خوشحال خان
 نہ بہ مہراج شو او جا بہ شہنہ لکھنویب رافے وو
 خوشحال خان بی ہندو شہان نہ اور لکھنویب او بہ
 جیل کسی قادی نظر بند کیم وو - نو جی قلم جیل
 نہ را خلاص شو نو د زلہ علم نو نہ دگ
 وو نو د لستوڑ را بہا رولو کو شہنہ شہ
 کیم وو او مفلو خلافتی نوڑا لورہ کیم
 دکھہ خٹک جی خٹک جی وائی -

د افغان بے تنگ جی او تیر کہ تورا
 تنگی کے د زمانے خوشحال خٹک ہم

خوشحال خان خٹک قومی و وطنی شاعری

خوشحال خان خیل قوم لستوڑ سرہ دیرہ
 منہبہ کولہ او ہضو د را بہا رولو دیر کو شہ
 او منہب کیم دے - شو او سرہ لستوڑ
 دیرہ اتفاقہ دو او کلم ہم بہ اتفاق لستوڑ

۱. شکر کي وائي جي مخلوطه به هسي ڪار سگار
 ۲. ڪم ڊايمي شڪست به وراهه ورتل جي ڪانه
 ۳. راجي مٽي ڊيلا رنگه ڪنڊ پڙخان شهر شاهه
 ۴. سوري هڪه سسٽ جوندڙي ڪم او مٿو
 ۵. ڪه شڪست ورتل -

۱. او بيا وائي جي هڪه ڪسيان جي ڪم ڪانه
 ۲. به ڊي ڪار ڪه وائي جي ڪا ڪوڙ ڊايمي ڪار
 ۳. ڪو هڪه به زه ڊايمي فتح ڪم ڪم ڪه جي
 ۴. خٽڪا شيطان به اعوز ما االله فتح ڪم ڪم به ڪو
 ۵. غلط ڪار ڪم ڪو زه به ڏا ڪان هڪه سهره
 ۶. به اعوز ما الله فتح ڪم ڪم -

۱. نو حاصله ڊا مٿو جي خوشحال ما با خيل لڻيالو
 ۲. سهره ڊي ڪا مٿي لڻي او لڻيالو له ڊا درس
 ۳. ورتل جي ڪا سٺو ڪو موٽه سٺو او به اتفاق
 ۴. شو فتح ڪالهه تپه ما وڙي ڪو خوشحال ما با
 ۵. هڪه ڪو شڪست ڪه جي ڊوڙي به خيل شڪست
 ۶. او ڊا سهره ڪم ڪم لڻيالو ڊا بڊا ڊا ڊي ڊا
 ۷. ڪم ڪم خيل ڪم ڊو ڊو ڊا ڊا ڊا ڊا ڊا ڊا
 ۸. ڊا ڊا ڊا ڊا ڊا ڊا ڊا ڊا ڊا ڊا ڊا ڊا
 ۹. ڊس ورتل ڪو -

۱. مٿو مٿي مٿي مٿي مٿي مٿي مٿي مٿي
 ۲. ڪه خلاص دلويه بنڊا بند ڪو ان مٿي

۱. مٿو مٿو به هسي ڪار سگار ڪم ڪم
 ۲. جي راجي ڊا سڳهه روح ڊنڊ پڙخان مٿي

۱. به اعوز به مٿي فتح ڪم ڪم ڪه خدائي ڪه
 ۲. به ڊا ڪار ڪي ڪا خوک ما وٽه شيطان مٿي

۱. خوشحال ما به ڊس مٿو مٿي مٿي مٿي
 ۲. جي ڪه مٿي به مٿي مٿي مٿي مٿي او ڊو
 ۳. ڪم به مٿي مٿي مٿي مٿي مٿي مٿي مٿي
 ۴. به مٿي مٿي مٿي مٿي مٿي مٿي مٿي
 ۵. مٿي مٿي - نو وائي جي ڪا مٿي مٿي مٿي
 ۶. به مٿي مٿي مٿي مٿي مٿي مٿي مٿي
 ۷. مٿي مٿي مٿي مٿي مٿي مٿي مٿي مٿي

۱. ڊا مٿي به بل شڪست وائي جي ڪا مٿو مٿي
 ۲. ڪم ڪم مٿي مٿي مٿي مٿي مٿي مٿي مٿي
 ۳. مٿي مٿي او ڊنڊ مٿي مٿي مٿي مٿي
 ۴. او ڊس مٿي مٿي مٿي مٿي مٿي مٿي مٿي
 ۵. مٿي مٿي مٿي مٿي مٿي مٿي مٿي مٿي

خوشحال خان خٹک اخلاقی شاعری

خوشحال خان خٹک در زونہ لود شاعری
لدا لوبہ لرحہ بہ اخلاقی شاعری
شغلہ حاجی بہ ہفتہ کئی سوگند لہرہ
داخلاقو درس راکوی -
خوشحال ماہر ماہی

کہ آسمان دے د زمہری بہ خله کئی ورک د زمہری بہ خله کئی ماہ ہر تیکہ ہمت

خوشحال ماہر ماہی جی کہ ہمت کہ دے دلہ
مشکل راشی او تہ دا خطہ بہ خله کئی
ہم ولے تہ بی لہوت لو بیما ہم ہمت
ماہ بالادینی او ہمت کوی آد جنت او
کو سنش جاری بیاتی کہ بیما قومہ
ہم دربانہ تہ تہ را ولہ تہ وی مشکل
در تہ وی جی ہمت تہ یاری لو فکہ
تہ دربانہ جی رہا شی او ہفتہ تکلیف بہ
ختم شی او آسان شی لو درہی بہ شکر کئی
خوشحال ماہر دہمت او در جنت ماہر شی درس
دران جی کلمہ ہم مشکل وی ہمت ماہ پاراوی

بل شی کئی خوشحال ماہر ماہی

د مانج تہرقضاء واقفنا دا گرانہ چی قضا و شی دخلور و معلوم

بہ دفعہ ہمت کئی جی خوشحال خان خٹک د
مشورے درس بہ حلقہ خیر اکوی جی گوا
کہ نمونج درنا قضا و شی لو ہفتہ دوہما
غنتہ او خطہ تہ نہا جی قومہ دخلور
کس لوف معلوم او مشورہ گرانہ دا خفا
جی نمونج قضا ئی بی را ویدی شی او شکر
ہم درس اجازت ورکوی خودا کہ دخلور
کس لوف معلوم تہ لو اضمہ شی قضا و متو
لو دے قضا ئی بیما ہمتہ او دے جی تقہ
دے ہفتہ قضا ئی بیما ہمتہ لو خاہلا
دا را جی بہ تہ شکر کئی جی خوشحال ماہر
د مشورے درس راکوی جی مشورے
قومہ اضمیت دے

بل شی کہ خوشحال خان واپی

تہ منہر کہ پورے شرط در سہر دے کہ تمامہ لار شی بہ وینو آلودہ

بہ دی شکر کئی خوشحال ماہر د ہمتہ ہر ماہر

خوشحال بابا بل شکر کئی دانی

په یو بختی و سوخی ټول کلی په یو اضربه لاله والا ایمان شی

په دی شکر کئی خوشحال بابا در سر ور کوی چی
هر انسان نه دا یو ار دی رچی ضلعه حله سره
په یو احتیاط کور چی خله وائی چی یو
بختی مانده ټول ملی که او ورونگی او واره
کلی او سوخی نو دغه شان په یو ورا خیره
مانده شی ټول واره ایمان د انسان لار شی
نو حاصله دارا چی خوشحال بابا وائی چی ضلعه
رمان سره او کنگو سره احتیاط ټول ار دی
صی به چه ایمان لار شی انسان به

خوشحال خان خټک عشقته شاعری

خوشحال خان خټک (حیل) زونه او دارب
ارخ یو لویه لړزه په عشقته شاعری مشته
دا او شاعری په ضله لوی کار کیم به

اراد د سر ور کوی چی منله یو س شرا در سره
د س نه هر خوره نکاو م را شی هر خوره
شکل م را شی د یو کار کاک غم او اراد
ټول دی نه هغه منزل یو س اسیر و
کله اراد به کار دا نو ټول متل با ایمان
شی نه منزه به یو شی - نو حاصله دارا چی
په د شکر کئی خوشحال بابا د یو کار سره
بخته غم او داراد غم ور کوی -

په یو بل زی که خوشحال بابا فرمال :

چی دروغ تر خلی او باسی کله خله دا چی ریختیا تر خلی او باسی خله هغه دا

په دی شکر کئی خوشحال بابا دروغونه به
کله او ریختیا و یو در سر ور کوی
او فرمال چی کومه خله مانده دروغ و بل
شی هغه کله خله دا هغه به حلو کئی هم
ندا شمار لوی او وائی چی کومه خله ریختیا
وائی تر خله خو هغه دا - نو حاصله دارا چی
چی خوشحال بابا په دی شکر کئی دروغونه
او در ریختیا و یو کله کیم به د -

سکر مادہ گنیز یہ چین بیا کمرہ
یہ چین کبھی رنگا رنگ گلونہ والا کمرہ

جو مثال خان ضلع بہاری شہر کبھی ضلع مشور
یہ جو ملک دس او وائی ہے سکر سکر دھونڈی
یہ چین ماندی بیا شہر او دنہ ستارن ہے
چین کبھی رنگا رنگ گلونہ والا کمرہ
کبھی شاعر بہاری شہر کبھی وائی چہ بیا کرا
قسم سکر ماد گنیز بہ شان بہ چین بیا کمرہ
کمرہ او بہ چین کبھی رنگا رنگ گلونہ والا کمرہ
بیا وائی بہ مل شہر کبھی

د مخ پلوئی واشو
پومشال ووچہ نو واشو

صفہ دم پیرا پیرانہ وم
پیروانہ پیم لہ تر اوسہ

لہ عالمہ بیگانہ وم
بیگانہ پیم لہ تر اوسہ

بہ دس کبھی شاعر وائی ضلع مشور کمرہ ہے
بارہ کبھی چہ زما محبوب مع نا ملک چادر
دو پتھر لہ شوا لولو روشنی تر شفا را

توہ او زک صفہ بہ موقع مانہ سا لہ پیروانہ
شوم پیم دلوانہ شوم اولہ تر اوسہ کمرہ کمرہ
پیروانہ پیم دلوانہ پیم او لہ عالمہ نے
پیروانہ وم او بہ پیروانہ پیم لہ تر اوسہ
عالمہ دا چہ شانہ پیم (س شہر کبھی ضلع
مشور مانہ دلوانہ شہید و مارا کبھی بیا
کوی چہ زک بہ ضلع مشور لہ عالمہ بیگانہ
وم او اوسہ چادر لہ تر اوسہ دلوانہ
پیم او بیگانہ پیم

بہ پیم چہ کبھی وائی ضلع مشور ہے
چہ کہ نا حسین زما کمرہ لہ تر اوسہ مانہ
ضلع شہید کمرانہ وائی

شما حسین لہ غور سری وقار زما د صین م شہ
شما کون نجی بہ تندی کبھی زما کون نجی بہ شہ کبھی

بہ دس شہر کبھی شانہ ضلع مشور لہ عالمہ
دس او وائی چہ کہ نا حسین دس او وائی
بہ صفہ ماندی غور سری لہ وقار او شہ
زما د صین م شہ او کہ نا کون نجی
بہ تندی کبھی دس لہ زما کون نجی بہ شہ
کبھی دس لہ وقار زما شہ م شہ دس

حاجل کلام

د خوشحال خان خټک د ادبي خدمتو کسبې
 او د سښتو نوم د باره لوی خدمت سرانجام
 کړې دي - او لنډه دا چې خوشحال خان خټک
 پخپله کوسپاسي شخصیت ؤ که د هر څه په دې په
 او مشاهدې نه تېر شوي دي ځکه خو د سیاست،
 بادشاهي لومړي داري به کوازمالو او خصوصاً لوښه
 خبر وو او د لېر څه ئې لېرې وئېلې دي -

||—————||